

การบริหารตามทางศาสตร์พระราชา ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้*

Administrative according to the King's science in the three southern border provinces

กชนิภา อินทสุวรรณ์

Kochnipha Inthasuwan

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

E-mail: kochnipha999@gmail.com

๒๐-----๒๓

บทคัดย่อ

สามจังหวัดชายแดนใต้ อันประกอบไปด้วยจังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลาและจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีความหลากหลายทั้งใน ชาติพันธุ์ ศาสนา วัฒนธรรม ด้วยประชากรในพื้นที่ มีความหลากหลาย ย่อมส่งผลให้กระบวนการคิดและสัญลักษณ์ที่เกิดจากการสร้างของ วัฒนธรรมในพื้นที่ ประกอบปัจจัยทางศาสนา ซึ่งเป็นตัวกำหนดให้บุคคลมีความคิดความเชื่อ ความรู้สึก และการกระทำในลักษณะที่แตกต่างกัน ที่เป็นที่มาของ สังคมพหุวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความแตกต่าง ประชาชนในสังคมจึงต้องเปิดใจให้กว้าง มองในด้านการพัฒนาพื้นที่ในส่วนของภาครัฐ การนำโครงการต่างๆ การสร้างตัวแบบ ตลอดถึงหลักการบริหารงานของภาครัฐ ต้องอาศัยความเข้าใจในพื้นที่ของสังคมพหุวัฒนธรรมในเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ดังนั้นการจะนำตัวบทกฎหมายต่างๆ เข้ามามากำกับ เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ตลอดถึงการพัฒนาประเทศได้ ต้องนำหลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

คำสำคัญ: สังคมพหุวัฒนธรรม; ศาสตร์พระราชา; สามจังหวัดชายแดนใต้

* Received January 15, 2021; Revised April 5, 2021; Accepted April 6, 2021

Abstract

Three southern border provinces Which consists of Narathiwat province Yala and Pattani Province Which is diverse in ethnicity, religion, culture, with the population in the area Diverse Naturally results in thinking processes and symbols resulting from the creation of Local culture Assembled religious factors Which determines the person's thoughts and beliefs feelings and actions in different ways The origin of Multicultural society Coexistence amid differences People in society must therefore be open-minded. Looking at the area development in the government sector Leading various projects Modeling Including the principles of public administration must understand the area of the multicultural society in the three southern border provinces Therefore, the introduction of various rules and regulations to be able to implement the social economic development plan Including the development of the country Must apply the principle of "understanding, access, development" in accordance with the royal initiative of King Bhumibol Adulyadej

Keywords: Gender Diversity; Public Organization

บทนำ

เมื่อก้าวถึง สามจังหวัดชายแดนใต้ อันประกอบไปด้วยจังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลาและจังหวัดปัตตานี กล่าวได้ว่า มีความหลากหลายทั้งในชาติพันธุ์ ศาสนา วัฒนธรรม ด้วยกลุ่มประชากรในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ มีความหลากหลายทั้งเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ วิถีชีวิต ภาษา ความเชื่อ ศาสนา และประเพณีปฏิบัติ ที่มีความแตกต่างกัน ย่อมส่งผลให้กระบวนการคิดและสัญลักษณ์ที่เกิดจากการสร้างของ วัฒนธรรมในพื้นที่ บวกปัจจัยทางศาสนา ซึ่งเป็นตัวกำหนดให้บุคคลมีความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และ การกระทำในลักษณะที่แตกต่างกัน ที่เป็นที่มาของ สังคมพหุวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของสังคมพหุวัฒนธรรม อัตลักษณ์ คือสิ่งสะท้อนความเป็นตัวตนของบุคคลหรือสังคมนั้นๆ สังคมพหุวัฒนธรรมมีอัตลักษณ์สำคัญ คือ การอยู่

ร่วมกันของผู้คนท่ามกลางความหลากหลายอย่างกลมกลืน ซึ่งความหลากหลายที่ปรากฏในสังคมพหุวัฒนธรรม ได้แก่ เชื้อชาติ/ชาติพันธุ์/ศาสนา/ความเชื่อ/ภาษา/วิถีการดำเนินชีวิต/ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม/ประเพณี/จารีตจากหลากหลายข้างต้น ทำให้สังคมพหุวัฒนธรรมมีความยืดหยุ่นสูง การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความแตกต่าง สมาชิกในสังคมจึงต้องเปิดใจให้กว้าง การศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเชื่อ ศาสนา ภาษา ของชนกลุ่มอื่น ผ่านแหล่งความรู้ที่หลากหลาย และควรศึกษาด้วยใจที่เป็นกลาง ปราศจากอคติ เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม หรือกิจกรรมที่มีคนจากหลายวัฒนธรรมมาทำกิจกรรมร่วมกัน ยึดมั่นในขันติธรรม มีความอดทนอดกลั้นต่อความแตกต่าง ปรับวิธีคิดและท่าทีให้เป็นกลาง คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน มีความยุติธรรม ไม่เลือกปฏิบัติหรือให้สิทธิพิเศษเฉพาะคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ไม่กระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือความเจ็บปวดทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ แก่เพื่อนร่วมสังคม ปฏิบัติตามหน้าที่ สิทธิ เสรีภาพของตน โดยไม่ไปละเมิดหน้าที่ สิทธิ เสรีภาพ

ความหมายนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นระดับใด ภายใต้กรอบแนวคิดการพัฒนาชุมชน คำว่านโยบายสาธารณะหากนำมาศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วนโดยนำความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญของนักวิชาการและจากประสบการณ์ของผู้ที่ได้รับการยอมรับจะพบว่ามีความหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของรัฐบาล ดังนี้ (ศุภชัย ยาวะประภาส, 2540)

ไอรา ชาร์แคนสกี (Ire Sharkansky) กล่าวว่าได้กล่าวว่านโยบายสาธารณะหมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลหรือองค์กรของรัฐจัดทำขึ้นอาทิการจัดบริการสาธารณะการออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ และการจัดพิธีกรรมอันถือเป็นสัญลักษณ์ของสังคม เป็นต้น (อมรรัตน์ รักษาสัตย์, 2520) เจมส์ แอนเดอร์สัน (James Anderson) ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะว่าเป็นแนวทางปฏิบัติที่กำหนดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรืออีกในหนึ่งคือแนวทางที่รัฐบาลหรือองค์กรของรัฐบาลกำหนดเพื่อแก้ไขปัญหาอันเอง (กุลธนะ ธนาพงศธร, 2530) นโยบายตามความหมายกว้าง ก็คือ ความคิดของรัฐบาลที่จะทำอะไรหรือไม่อย่างไร

เพียงใดเมื่อใดโดยน่านจะมืองค์ประกอบ (อมร รักษาสัตย์และคณะ, 2543) 3 ประการ คือ 1) การกำหนดเป้าหมายของสิ่งที่ต้องการจะทำ 2) การกำหนดแนวทางใหม่ใหม่ และ 3)การกำหนดการสนับสนุนต่างๆ นโยบายสาธารณะในทัศนะของนักวิชาการ หลายท่านทั้งไทยและต่างประเทศแล้วสรุปว่านโยบายสาธารณะน่าจะหมายถึง แนวทางกว้างกว้างที่รัฐบาลไม่ว่าระดับใดก็ตาม ได้กำหนดขึ้นล่วงหน้าเพื่อเป็นหนทาง ชี้นำให้มีการกระทำต่างๆ เกิดขึ้นตามมาทั้งนี้เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นเอง” (สถาภรณ์ เริงธรรม, 2560)

จากนิยามดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่านักวิชาการได้มีความหมายคล้ายคลึงกันใน ภาพรวมกว้างกว้าง คือการทำกิจกรรมของรัฐบาลทั้งนี้รวมถึงกิจกรรมที่ผ่านมาในอดีต กิจกรรมที่กำลังดำเนินการอยู่และกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหา บรรเทา หรือป้องกันปัญหาต่างๆ ตามภาระหน้าที่ของรัฐบาลโดยการกำหนดนโยบาย สาธารณะทั้งระดับบนและระดับล่างให้มีความสอดคล้องต้องกัน ทั้งนี้จะต้องมีการ กำหนดเป้าหมายเป็นแนวทางร่วมกันและจะต้องกำหนดแนวทางใหม่ใหม่เพื่อให้ บรรลุผลตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้

แนวคิดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดน ภาคใต้ พ.ศ. 2560 – 2562 ได้ยิด หลักการสร้างยุทธศาสตร์

1. การน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน“เข้าใจเข้าใจถึงพัฒนา”และหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงเพื่อการเสริมสร้างการพึ่งตนเองของประชาชน ชุมชน
2. การนำหลักการพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์แบบ DONOW ทำทันทีในประเด็น สำคัญที่เป็นหัวใจ การพัฒนาของพื้นที่ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ให้เป็นรูปธรรม ภายใน 1 ปี และ Do Next สานต่อการพัฒนาโดยการทาต่อไปภายใน 3 ปี ให้เกิด ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดความแตกต่าง จนถึงประชาชน และส่งต่อการพัฒนาไปยังผู้ที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อการสานต่อการพัฒนาต่อไป
3. การบูรณาการการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กับทิศทางการพัฒนาประเทศ 20 ปี กรอบการพัฒนา ตามกรอบแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และ ยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่ม จังหวัด และจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในฐานะที่เป็นหนึ่งในหน่วยงานหลัก รับผิดชอบและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทิศทางการขับเคลื่อนของ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) จึงน่าสนใจและติดตามยิ่ง ล่าสุด การกำหนดแนวทางที่จะมีผลระยะยาวต่อพื้นที่ คือ การประชุมคณะทำงานจัดทำยุทธศาสตร์ ศอ.บต. ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ครั้งที่ 4/2560 เพื่อพิจารณายุทธศาสตร์ ศอ.บต. ให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตคนในพื้นที่ พร้อมส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

“ตามวิสัยทัศน์ ศอ.บต. คือ พหุวัฒนธรรมเข้มแข็ง เศรษฐกิจมั่นคง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชายแดนใต้สันติสุขยั่งยืน เป็นบุคลากรที่จะต้องมีความเชี่ยวชาญให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ชี้แนะทั้งในนโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่ คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ประสานเชื่อมโยงอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เป็นทีมบูรณาการมืออาชีพ ทันสมัย และทีมธรรมาภิบาล ยึดหลักการทำงานศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นผู้มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรม

4) การพัฒนายุทธศาสตร์ที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมในกระบวนการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์จาก องค์การภาคีทุกภาคส่วนโดยการบูรณาการภารกิจร่วม พื้นที่เป็นฐาน ประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Area based collaborative : ABC) และกลไกการพัฒนาตามนโยบายรัฐบาลในรูปแบบประชารัฐ รักสามัคคี

การบริหารตามทางศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

รูปแบบการเข้าถึงมวลชนในสามจังหวัดใต้แดนใต้ด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียง สิ่งสำคัญที่สุดคือการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา คือ การนำหลักในการบริหารงานทั้งหมดมาผสมผสานในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านศาสนา วัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนถึงทรัพยากรในพื้นที่ สิ่งสำคัญที่สุดคือ ผู้นำชุมชนในพื้นที่หลักในการเข้าถึงมวลชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดใต้แดนใต้ที่มีต่อกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง หากผลของการดำเนินการมีภาพลักษณ์ที่ชัดเจนก็จะสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนในพื้นที่ทั้งนี้โดยการสนับสนุนของภาครัฐโดยเฉพาะหน่วยงาน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาคที่สี่ ส่วนหน้า ซึ่งโดยรวมแล้วประชาชนในพื้นที่ที่มีความพึง

พอใจในการดำเนินเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งเสริมโดยภาครัฐ โดยอาศัยปัจจัยดังนี้คือการสร้างกระบวนการทางสังคมชุมชนเพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชน การรวมกลุ่มของชุมชนโดยการสร้างกระบวนการทางสังคมของชุมชนเพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริงก็จะเกิดการรวมกลุ่ม

ถ้าหากกลุ่มมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งบวกกับทรัพยากรในพื้นที่และการสนับสนุนจากภาครัฐหากการรวมกลุ่มเพื่อสร้างกิจกรรมมีความแน่นแฟ้น และสามารถที่จะพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุดอย่างแท้จริงความสำเร็จ ของทุกโครงการขึ้นอยู่กับผู้นำ/หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมที่ต้องเป็นบุคคลที่มีจิตอาสาเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนและมีภาวะความเป็นผู้นำที่ดีมีความซื่อสัตย์สร้างความไว้วางใจระหว่างกันของสมาชิก ในกลุ่ม ที่สำคัญคือการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจในเศรษฐกิจพอเพียงภาคปฏิบัติคือกิจกรรมที่จะส่งเสริมชุมชนรวมทั้งกระบวนการกระตุ้นความหวังที่ทำให้เกิดพลังและความเชื่อมั่นในการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้เป็นรูปธรรมโดยกระบวนการที่จับต้องได้การสร้างกระบวนการทางสังคมนำคนในชุมชนให้เดินตามและสนับสนุนความเข้มแข็งของงานด้านการตลาดตามกำลังทรัพยากรในชุมชนที่มี นั่นคือการสร้างให้เกิดผลผลิตที่หลีกเลี่ยงการอุปโภคบริโภคและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทำกิจกรรม รวมทั้งมีสถานที่หรือตลาดรองรับในสินค้าเพื่อการอุปโภคและบริโภคต่อไป การขยายเครือข่ายสมาชิกและสร้างกิจกรรมจากกลุ่มเล็กๆ เป็นกลุ่มชุมชนที่ใหญ่ขึ้นแบบลูกโซ่ ตลอดจนถึงร่วมติดตามและสนับสนุนประเมินผลของกลุ่มชุมชนที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยภายในพื้นที่กิจกรรมและชุมชนกล่าวคือเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในชุมชนที่เอื้ออำนวยในการเข้าถึงประชาชนของหน่วยงานภาครัฐมี 5 ประการ ดังนี้

1. ผู้นำชุมชนที่เห็นพ้องและเข้มแข็งกล่าวคือชุมชนในพื้นที่แห่งนี้มีสภาวะแบบวิถีชนบททั่วไปของประเทศไทยและพื้นที่แห่งนี้ยังมีความเข้มข้นมากกว่า ในแง่ของความศรัทธาในตัวผู้นำชุมชนอย่างแรงกล้า ดังนั้นผู้นำชุมชนในพื้นที่แห่งนี้จึงมีอิทธิพลต่อการรวมกลุ่มคนในชุมชน เพื่อการขับเคลื่อนวิถีชุมชนให้ไปในทิศทางหนึ่งทิศทางใด หากหน่วยงานภาครัฐสามารถสร้างความเข้าใจได้เห็นพ้องกับกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงที่จะเข้ามายังชุมชนแล้วก็จะส่งผลให้กิจกรรมต่าง ๆ ถูกขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีแนวโน้มที่ยั่งยืน ในขณะเดียวกันหน่วยงานภาครัฐก็จะมีโอกาสในการเข้าไปมี

ปฏิสัมพันธ์กับผู้นำชุมชน เพื่อเพิ่มโอกาสในการสานสัมพันธ์กับกลุ่มคนในชุมชนที่ร่วมกิจกรรมและขยายไปมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในวงกว้างอันจะเป็นการเอื้ออำนวยในการเข้าถึงประชาชนในชุมชนได้ในที่สุด

2. กิจกรรมสอดคล้องกับบริบทของชุมชนกล่าวคือการเข้าถึงประชาชนด้วยกัน นำเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปเสริมผลักดันในชุมชนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่กิจกรรมนั้นจะต้องสอดคล้องกับบริบทชุมชน เพราะหากกิจกรรมที่นำเข้าไปไม่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนนั้นแล้ว ก็จะมีโอกาสสูงที่กิจกรรมนั้นจะล้มเหลวลง อันส่งผลให้โอกาสในการเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อการเข้าถึงประชาชนนั้นได้รับความเสียหายไปด้วย อันเกิดจากทัศนคติเชิงลบที่เกิดขึ้นกับชุมชนจากการส่งเสริมกิจกรรมที่ไม่ประสบความสำเร็จ ในทางตรงข้ามหากกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ ศึกษาสภาพแวดล้อม และข้อมูลชุมชนเป็นอย่างดีแล้วก็จะส่งผลให้กิจกรรมนั้น สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างยั่งยืนอันเกิดจากการร่วมมือของชุมชน ซึ่งนั่นจะเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้หน่วยงานภาครัฐมีโอกาสในการเข้าถึงประชาชนอย่างแนบแน่น สร้างสรรค์ความไว้วางใจระหว่างกันได้ในโอกาสต่อไป

ปลัดศรีสาคร นายเทียนชัย โกมลรัตน์ แสดงให้เห็นว่า “คนในชุมชนจะมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทในชุมชนโดยเฉพาะวัตถุดิบที่มีในชุมชน ทำให้กิจกรรมในชุมชนแห่งนี้มีแนวโน้มที่เข้มแข็งและสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ยิ่งถ้าได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องก็จะเป็นปัจจัยสำคัญให้กิจกรรมต่างๆ สามารถดำเนินต่อไปได้ ด้วยการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน”

ตัวอย่างของกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทในชุมชนซึ่งเป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นที่เอื้ออำนวยในการเข้าถึงประชาชนของหน่วยงานภาครัฐสามารถพบเห็นเชิงประจักษ์ได้คือการปรับกิจกรรมพอเพียงที่สอดคล้องกับบริบทชุมชนมากขึ้น ณ บ้านระ ม. 1 ตำบล บาราโหมอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ที่เป็นพื้นที่ติดทะเล ด้วยการสนับสนุนกิจกรรมอย่างครบวงจร ในระยะเริ่มต้นและการพัฒนาความรู้เพิ่มเติมให้กับชาวบ้าน โดยเฉพาะการประมงชายฝั่งหรือการประมงน้ำตื้น การเพาะเลี้ยงสาหร่ายทะเลพันธุ์สาหร่ายผมนาง ที่สามารถใช้บริโภคและการแปรรูป ไปทำสบู่ ซึ่งสาหร่ายผมนางนี้มีราคากิโลกรัมละ 300 บาท การเพาะเลี้ยงหอยแครง และปลาทะเลท้องถิ่น เช่น ปลาช่อน รวมทั้งการทำแก๊สชีวภาพเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่

และมีทรัพยากรหรือวัตถุดิบในท้องถิ่นเอง ความเข้มแข็งของชุมชนแห่งนี้ที่สามารถเห็นได้ประการหนึ่งคือการสะท้อนออกมาเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบาราโหม ที่สามารถเป็นเครื่องร้อยรัดความสัมพันธ์ของคนในชุมชนให้ความร่วมมือร่วมใจกันทำกิจกรรมได้ ได้้อย่างประสบความสำเร็จตลอดมา

3. ความพร้อมของทรัพยากรวัตถุดิบในชุมชน กล่าวคือการดำรงคึกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นช่องทางในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่กิจกรรมนั้น ต้องมีทรัพยากรหรือวัตถุดิบพื้นฐานในชุมชนเองเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมมีโอกาสประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญในการเอื้ออำนวยในการเข้าถึงประชาชนของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมออย่างเป็นธรรมชาติ รวมทั้งจะเป็นโอกาสในการสานสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับชุมชนได้ในประเด็นอื่น ๆ ต่อไป

4. ความเห็นพ้องของชุมชนจนเป็นการรวมกลุ่ม กล่าวคือกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนนั้นต้องได้รับการยอมรับในลักษณะเห็นพ้องต้องกันของชุมชนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง มีความคาดหวังต่อผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมและเกิดความเห็นพ้องต้องกันเป็นความสามัคคี จนเป็นการรวมกลุ่มของชุมชนตั้งแต่การรวมกลุ่มขนาดเล็ก จนสามารถสร้างการยอมรับอันเกิดจากการเห็นพ้องในทางเดียวกันและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและขยายออกไปเป็นกลุ่มใหญ่ภายในชุมชน ซึ่งเป้าหมายสุดท้ายคือการรวมกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ตามความถนัดและความพึงพอใจของคนในชุมชน ซึ่งหากกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงประเภทนั้นได้รับการเห็นพ้องต้องการจนเป็นความสามัคคีของคนในชุมชน จนเป็นการรวมกลุ่มก็จะส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐมีโอกาสและช่องทางที่จะสรรค์สร้างปฏิสัมพันธ์ที่เกื้อกูลต่อการเข้าถึงประชาชนในมิติอื่น ๆ ได้ต่อไป

5. การเห็นประโยชน์ของกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม กล่าวคือกิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐต้องการจะส่งเสริมผลักดันลงไปนั้น จะต้องชี้ให้ชุมชนเห็นถึงประโยชน์ของกิจกรรมนั้นตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับอย่างเป็นรูปธรรมจับต้องได้ และอยู่ในศักยภาพของชุมชนอย่างแท้จริง การดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนที่คงเส้นคงวาและประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน จึงเป็นกิจกรรมที่จะนำมาซึ่ง

ช่องทางสร้างความสัมพันธ์ถ้าพระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับประชาชนในชุมชน ด้วยการเกื้อหนุนจนเจือซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง

ความเข้มแข็งจิตอาสาและความเสียสละของแกนนำเศรษฐกิจแบบพอเพียง การยอมรับนับถือของมวลชนและองค์กรภาครัฐต่อผู้นำเศรษฐกิจพอเพียงสิ่งเหล่านี้จะสามารถสร้างกลุ่มที่เข้มแข็งของกลุ่มกิจกรรมในรูปสภาก่อตั้งหรือรูปแบบชุมชนหรือรูปแบบประชาชนให้เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม อาทิเช่นบางพื้นที่เหมาะกับพื้นฐานเช่น เลี้ยงเป็ดไก่ปลูกผักสวนครัวในขณะที่บางพื้นที่เหมาะกับกิจกรรมเชิงชุมชนในครัวเรือนขนาดเล็กเช่นทำหมวกผ้าคลุมไหล่ตัดเย็บเสื้อผ้างานฝีมือผลิตภัณฑ์เหลือใช้ทางการเกษตร เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ภาครัฐควรให้การสนับสนุนตามความต้องการของชุมชน อย่างครบวงจรนั่นคือตั้งแต่การผลิตไปจนถึงจัดหาตลาดในเบื้องต้นเพื่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจพอเพียงตลอดจนสามารถประดับประดาและสนับสนุนด้านต่างๆ จากหน่วยงานภาครัฐให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างจริงจังจึงมีความต่อเนื่อง ในระยะแรกของการดำเนินกิจกรรมและยืนอยู่บนการพัฒนาติดตามอย่างต่อเนื่อง

สรุป

ในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้เป็นโครงการที่ดำเนินการตามแนวทางที่ชัดเจน ด้วยนโยบายหลักของกองทัพในการน้อมนำ ตามยุทธศาสตร์พระราชทานในการแก้ปัญหาผ่านความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา รวมทั้งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเมืองนำ การทหาร และการมีส่วนร่วมของประชาชนถือว่าครบองค์ประกอบในการดำเนินการ โดยเฉพาะในการกิจที่มุ่งเน้นความเข้าใจและการเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนผ่านกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ จะทรงพลังมากเพียงใดขึ้นอยู่กับการทำงานในหนึ่งเดียวกันของหน่วยงานภาครัฐที่มีอยู่อย่างหลากหลายในพื้นที่ อันเกิดจากการประสานงานกับชุมชนให้เกิดความหวังร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมใดใด สู่จุดหมายปลายทางร่วมกันการประสานงานกับชุมชนของหน่วยงานภาครัฐจึงต้องสามารถ สร้างความยอมรับ ชี้เห็นถึงประโยชน์ที่ชาวบ้านจะได้รับอย่างเป็นรูปธรรมได้ ก็จะทำให้ประชาชนในชุมชนเห็นร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่จะเอื้ออำนวยสร้างโอกาสในการ

เข้าถึงประชาชนผ่านศาสตร์พระราชา หลักการ เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา โดยนำหลักกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงมาร่วมผสมผสาน โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงสร้างความเข้าใจ ในดำเนินการโดยสร้างความเข้าใจกับบางสถานการณ์ ทั้งนี้การทำงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ของข้าราชการในพื้นที่ ควรทำความเข้าใจบริบทตลอดจนเงื่อนไขและปัจจัยที่ก่อให้เกิด การเข้าถึง ขั้นตอนต่อไปคือการพัฒนาเป็นอีกหนึ่งสร้างความเชื่อมั่น สร้างความสุขสงบอย่างยั่งยืน ให้กับประชาชนพื้นที่สามจังหวัดชายใต้ รวมทั้งยังเป็นการสร้างความนิยม และไว้วางใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ภายใต้งค์กรมวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กุลธน ธนาพงศธร. (2530). *ประโยชน์และบริการ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2540). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถารณ เรืองธรรม. "นโยบายสาธารณะของประชาชน" *โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น* มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2560.
- อมร รักษาสัตย์และคณะ. (2543). *ประชาธิปไตย อุดมการณ์ หลักการ และแบบอย่างการปกครองหลายประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรรัตน์ รักษาสัตย์. (2520). *การพัฒนานโยบาย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.